

Műleírás

Cím: Szimuláció1,2

Műfaj: Festészet, sorozat

Technika: akril, farost

Méret: 100x70cm

Készült: 2014

Elsősorban szobrászként dolgozom, s a felmerülő érzelmi, intellektuális problémáimra is főleg az anyag nyelvén próbálok választ adni. Ugyanakkor erősen foglalkoztat a két dimenzió adta figyelemirányítási lehetőség is, amikor a plasztikától eltérően a környezeti, nézőponti kontextusokat is az alkotó határozza meg. Azért érzem fontosnak a képsíkban való megnyilvánulást is, mert itt egy virtuális térben mozoghatok, tehát bizonyos szempontból sokkal nagyobb önkifejezési szabadságot kapok, ugyanakkor- paradox módon- sokkal inkább be is határolom az értelmezési teret, hiszen a saját nézőpontomat érvényesítem, ellentétben a plasztikával. Izgalmas dolog, hogy a kettő, ill. három dimenzió hogyan tud többet és kevesebbet is adni egyszerre, s hogy a különböző médiumok hogyan befolyásolhatják a befogadás lelki útjait.

Úgy érzem, hogy a főiskolán tanultaknak köszönhetően sokat tisztult bennem a kép arról, hogy az eredetileg megszületett gondolat kifejezési erejét hogyan tartsam meg anélkül, hogy fölöslegesen magyarázó gondolatokkal terheljem meg azt, azaz a lényegen túl további fölösleges vizuális információkat használjak. Úgy gondolom, hogy jelen alkotásaim összefoglalását adják az elmúlt négy év tapasztalatainak, ezért célszerűnek találom az utóbbi időkből készült fontosabb munkáimban felépülő gondolatmeneteimet kifejtetni, mert ezek magyarázzák- számomra is- jelenlegi eredményeimet.

Régóta foglalkoztat, hogy egy plasztikán belül több különböző matéria kölcsönhatása hogyan befolyásolhatja az egyes anyagok jelképtartalmát, a fogalmi jelentésváltozás, az átlényegülés hogyan történhet meg konkrét ábrázolás nélkül. Ezeknek az alapelveknek mentén különböző irányokból közelítettem meg a kérdést. Egy iskolai feladat adta meg a kutatási területet, nevezetesen az, hogy egy természeti formából kiindulva, különböző formai-tartalmi asszociációkon keresztül hogyan születhet meg a plasztika. Jelen festményeimben ezt a formálandó anyagot arcom jelenti, ezt kezelem plasztikai egységként, ebből építkezem.

A szobraimmal eleinte arra a kérdésre próbáltam válaszolni, hogy miként reagálhatok egy a természetben talált formára, hogyan építhetek hozzá, s akár más anyag

közreműködésével hogyan alakíthatom át a talált forma, anyag jelentéstartalmát. Később ez felvetette a felszín és az alatta rejlő mélységek kontrasztjának kérdését, s az ebből eredő feszültségek váltak a legfontosabb kifejezendő elemekké.

A „fekete doboz” jelensége erősen foglalkoztat, az a vizsgálati módszer, ahogyan az igazság feltárására törekszünk, ahogyan a felszínre kívánjuk hozni azokat a tartalmakat, melyekről a felszín árulkodik. Miközben kifejtjük, felszínre hozzuk ezeket a tartalmakat, ezek maguk is csupán felszínre válnak, melyek további, vagy más belső tartalmakat sejtetnek. Így az a nyugtalanító érzése támad az embernek, hogy gyakorlatilag csak a felszín létezik, vagy legalábbis, hogy csak ehhez férhetünk hozzá. Jelenségeket, megnyilvánulásokat értelmezünk, de ezek az értelmezések is csak jelenségeként nyilvánulnak meg: azaz egyfajta szimuláció történik.

Ezt a szimulációt értelmezem mindkét festményemben, némileg eltérő nézőpontból. Az első képen a profilomról készült két fotót használtam. A lecsukott szemű arc adja az alak arcát, a nyitott szemű profilok pedig a vállakat mintázzák. A profilelemek elforgatásából származó bizonytalan irányú, szürreális megvilágítás és a feketéből felmerülő vörösre hangolt színvilág, ill. a csukott és nyitott szemek helyzete egyfajta furcsa, meditatív, nyugodt ugyanakkor valamilyen lappangó fenyegetést sugalló léthelyzetet sugallnak. A vállgödrökben éberén figyelő szemek egyrészt kontrasztot teremtenek a derűs, álmatag mosolyú arc csukott szemével, másrészt sötét kútként vagy sebként árulkodnak a felszín alatti mélységről. Furcsa, ambivalens érzésünk származhat abból a bizonytalanságból, hogy nem tudhatjuk, vajon azokat a mélységeket álmodja az arc, vagy azokat nem sejtve szendereg derűsen. A nyitottságnak és zártságnak, a megvilágítottságnak és árnyékba merültségnek, a szín izzásának és feketébe tömörülésének kontrasztjai adják a kép feszültségét.

A másik festményben a belső tartalom ül ki a felszínre azáltal, hogy a profilmegkettőződés új arcot teremt. Sajátos mozgás jöhet létre a kép leolvasása közben: először egy kutyaszerű lény pofáját vesszük észre, majd az orr nélküli emberarcok realizálódnak. A mozgás abból adódik, hogy a kétféleképpen érzékelt arc nem ugyanazt a hangulatot, nem ugyanazokat a belső tartalmakat sugallják. Az eredeti kép emberarcának kifejezése szelíd, nem árulkodik semmilyen konkrétan megnyilvánulni készülő mélységről. Ezzel szemben a „kutyaarcban” kifejezésteleenné váló szemek, az eredeti arc nyugodt ráncait agresszív vicsorgásba feszítő átalakulás olyan nyugtalanító belső tartalmakra utalnak, amelyek meghazudtolni látszanak az eredeti érzést. Ugyanakkor a fenyegető hatást az eredeti nyugalom érvényteleníti. Mintha egy mimikai mozgás létrejöttének, egy érzés felszínre törésének lennénk tanúi. Ezt a hatást hivatott fokozni a háttér színének és síkfelületének „transzfigurációra” utaló jelentése és a világos rózsaszínben megtestesülő plasztikus forma is.

Az átalakulás, ill. a szimuláció a képek elkészülésének munkafolyamatában szintén fontos kérdés. Az „objektív valóságról”, azaz az arcomról fotó készül, ami a közvetítő közeg- a síkfelület révén, de a megvilágítás és a profil választása által is-, erősen átformálja ezt a valóságot. Ezután a számítógépen további átalakításokon megy keresztül az eredeti nyersanyag. Végül az így megszületett „fotó” lesz a festmény modellje, s ez a festmény ezt az „eredeti fotót” kívánja szimulálni. Ebben a megközelítésben a festmény a maga felületi strukturáltságával, hibáival válik a fotó tartalmi mondanivalójának felületi leképzésévé.

Összefoglalva tehát: szobraimban és tárgyalt festményeimben is a felszín és a mélység kapcsolatát vizsgálom. Ezt a kérdést a festészetben úgy próbálom megközelíteni, hogy szürrealista közeget teremtek. Az arcomról készült fotóportré elemeit építem át új arccá, ami szintén én vagyok, de már nemcsak a felszín. Olyan öntudatlan mélységek tárulhatnak így fel, melyek számomra is meglepetést jelenthetnek. Szimulációval épül az új arc, de az így keletkezett kép visszahat, s azt hangsúlyozza, hogy az eredeti portré is csak színlelés. A munkafolyamat szintén ezt az érzést illusztrálja: a „valóságról” fotó készül, s ez a számítógépen egy másik valósággá épül át, majd az így létrejött „fotó” festményként realizálódik. Mindvégig a „mintha” érzés dominál.